

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

CENA PRENUMERATY: Miesięcznie z przesyłką pocztową 2 zł. — Dla odbierających pismo na miejscu 2 zł. 25 gr. Cena pojedynczego numeru 10 groszy. Konto czekowe w Pocztowej Kasie Oczekiwaniowej Nr. 41266.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA
Częstochowa, ul. P. Marji 52. Tel. 2245. Skrz. p. 45.
Redaktor lub jego zastępca przyjmują codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od godz. 10-3 po poł.
Reklamów nadających redakcja nie zwraca.

CENY OGŁOSZENI: Za wiersz milimetrowy przed tekstem 50 gr. W tekście 40 gr. za tekstem 20 gr. Drobne ogłoszenia wiersz 25 gr. każdy dalszy wiersz po 15 gr. Najtańsze ogł. drobne zł. 1.50. Ogłoszenia zamiejscowe i matrymonialne 50 proc. drożej. Ogłoszenia zarobkowe 100 proc. drożej. W numerach świątecznych i niedzielnych ceny o 25 proc. droższe. Ogłoszenia skłonne, fantazyjne, cyfrowe i bilansowe o 50 proc. droższe.

O gospodarczej federacji Europy środkowej.

Bukareszteński „Universul” zamieszcza obszerny artykuł czeskosłowackiego ministra spraw zagranicznych Dr. Beneša, który zasługuje na uwagę szerszej opinii publicznej. W artykule tym czytamy:

Rozwój stosunków austriacko-niemieckich i walka, jaką w Austrii stacza się z hitleryzmem, wysunął kwestię środkowo-europejską znowu na pierwszy plan. Pojawili się różne sposoby uregulowania stosunków środkowo-europejskich. Jednym z tych jest Anschluss, którym Austria miałaby być wcielona do trzeciej rzeszy Hitlera. Dalej mówi się o wytworzeniu nowych Austro-Węgier w mniejszym wydaniu pod berłem Habsburga.

Trzeci sposób rozwiązania zmierzają do realnej gospodarczej współpracy pięciu państw nadduńskich. Pierwsze dwa sposoby rozwiązania bezspornie doprowadziły do komplikacji międzynarodowych i chaosu. Jedynie trzeci sposób jest logiczny.

Kwestja austriacka, która w ostatnim czasie budzi tak wielkie zainteresowanie jest tylko częścią wielkiego problemu środkowo-europejskiego. Kwestja austriacka jest zatem kwestją Austrii samej, kwestją jej sąsiadów a wreszcie kwestją całej Europy.

Zdaniem Dr. Beneša problem nadduński można rozwiązać przez uskutecznienie gospodarczego bloku, któryby położył kres gospodarstwu rozdrobnieniu środkowej Europy. Blok ten miałby znaczenie mocarstwa i polegałby na wzajemnej gospodarczej niezawisłości, współpracy i politycznemu uspokojeniu całej Europy środkowej.

Mała Ententa posiada obecnie wspólny polityczny statut, a obecnie opracowywany jest statut gospodarczy. Naturalna wzajemna zależność gospodarstwa przynosi się i gospodarczą współpracę Węgier. Kwestje polityczne tymczasem należy odłożyć na bok. Praktycznie oznacza to rozejm polityczny.

Dalszym zadaniem będzie gospodarczą współpracę Austrii. Czy poprowadzi to do politycznego uspokojenia? Wierzę, — powiada Dr. Beneš — że zapewne do tego dojdzie. To jednak jest kwestją przyszłości. Pierwszym celem musi być gospodarcza współpraca, dobrobyt, pokój.

Każda jednostka państwowa, która będzie częścią składową wielkiego systemu środkowo-europejskiego zachowa sobie swą narodową indywidualność i wszelką niezależność polityczną. Tem nie zostanie naruszona ani jedna z istniejących umów międzynarodowych. Takie rozwiązanie problemu środkowo-europejskiego rękoma pokoju i postępu tak dla pojedynczych państw w Europie środkowej jak dla całej Europy. Dzisiejsze rozdrobnienie gospodarcze zostanie usunięte a każde państwo środkowo-europejskie nie będzie zabawką w rękę mocarstw.

Jądro tej idei znajduje się w statucie Małej Ententy. Mała Ententa jest konstruktynym czynnikiem, który konstruować przyczyni się do rozwiązania kwestji przyszłej Europy. W świecie czesto mówi się o „planach Beneša”. W gruncie rzeczy istniał tylko jeden „plan Beneša”. Sprawami temi dr. Beneš zajmował się już w roku 1919, kiedy tworono traktaty pokojowe. Plan Beneša jest jeden i ten sam i stale ten sam a dokonywany jest tylko do zmieniomych warunków. Autor wieny, że bliższy jest czas kiedy plan ten może być zrealizowany na korzyść Europy środkowej i Europy w ogóle.

Ponieważ kwestja agrarna rozpatrywana jest zawsze w ramach światowych sy-

stematycznie, jej rozwiązanie w ramach Europy środkowej nie natrafi na większe trudności. Dawniejsze próby rozwiązania kwestji agrarnej w kotle nie nadduńskiej na podstawie umów regionalnych nie doprowadziły do celu, ponieważ nie uwzględniano należycie szerszej, światowej strony tego problemu.

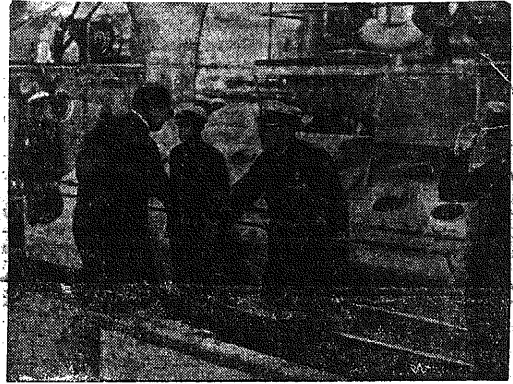
Obecnie w Europie istnieją, dwie siły. Pierwsza przejawia się w formie gospodarczej i rasowej ekspansji i imperializmu. Druga zmierza do współpracy polityczno-gospodarczo-kulturalnej. Pierwsza oznacza próbę wskrzeszenia przedwojennych politycznych koncepcji Druga ozna-

cza próbę ożywienia tego, co w przedwojennej Europie było dobre, oczywiście na gruncie nowej Europy.

Każda gwałtowna próba rewizji granic doprowadziłaby do wojny, chaosu, anarchii. Tem jednak, że granice stają się nie widzialne przez wytworzenie nowych koncepcji stosunków polityczno-gospodarczych i międzynarodowych, regionalnych i powszechnych, dojdziemy do pokoju i nowej ery dobrobytu w Europie i na całym świecie. Europa posiada wielkie rezerwy energii politycznej, gospodarczej i kulturalnej. Europa powinna zorganizować te rezerwy i postawić je do służby w kierunku odnowienia. To jest ideał, ale ideał praktyczny. Plan gospodarczy federacji Europy środkowej — kończy Dr. Beneš — jest pierwszym praktycznym rozwiązaniem możliwym do przeprowadzenia w interesie odbudowy nowej Europy.

Flota lotowska w Gdyni.

Wczoraj przybyła do Gdyni z oficjalną wizytą eskadra wojennej floty lotewskiej pod dowództwem komandora por. Teodora Spade. Na naszym zdjęciu widzimy dyrektora Urzędu Morskiego w Gdyni inż. Łęgowskiego, twórcę bieżącego Komandora Spade na pokładzie kanonierki „Virsalis”.

Wojna domowa w Portugalji Alarmujące pogłoski w Berlinie.

Berlin. — Z Portugalji nadchodzą wiadomości, że w Lizbonie panuje bardzo wielkie napięcie polityczne i że liczą się z każdą chwilą z wybuchem rewolucji faszystowskiej.

Wojsko z policją obsadziło wszystkie najważniejsze punkty strategiczne w Lizbonie. Wśród wypowiedziało się pięć pułków lizbońskich i inne w Oporto i na prowincji przeciw mianowanemu Perora ministrem spraw wewnętrznych.

Pułki te popierają faszyci portugalscy, których gazety minister spraw wewnętrznych zawiesił.

Faszyci postawili rządowi ultimatum, które upłynęło we czwartek.

Jak wielkie jest napięcie, wynika z tego, że premier Salazar spędził noc w koszarach i pułku karabinów maszynowych, który uchodzi za wierny rządowi.

Powysze doniesienie z Berlina wymaga bliższego naświetlenia.

Otóż przedewszystkiem należy stwierdzić, że rządy istniejące obecnie w Portu-

galji i sprawujące władzę od szeregu lat, są w swej istocie rządami wojskowo-faszystowskimi.

Dyktatura gen. Carmony przejęła bowiem od faszystów nietylko doktrynę antyparlamentarną, ale także konstrukcję organizacyjno-syndykalistyczną państwa, w zakresie ustawodawstwa pracy i konstytucji. W końcu marca odbyło się referendum ludowe, które w sposób ostateczny zatwierdziło dzieło dyktatury, nadając nowy ustrój Portugalji. Dla nastawienia politycznego rządu portugalskiego jest charakterystyczne, że przewrót republikański w Hiszpanji wywołał tam obawy o trwałość reżimu portugalskiego, uważanego przez ludność zarówno Portugalji jak i Hiszpanji za silnie prawicowe.

Faktem jest, że w ostatnich tygodniach na tle bliżej nam nieznanym różnie rozpoczęło się wrzenie w armji portugalskiej. Depesza powyższa mówi o zajęciach na tle powyższego wrzenia.

Związki górnicze odrzucają decyzje komisji arbitrażowej o obniżkach.

Katowice. — Jak już donosiliśmy, wczoraj nadzwyczajna komisja rozjemcza w Katowicach po posiedzeniu wydała orzeczenie, mocą którego obniżyła płaće górników na kopalniach węglu na polski G. Śląsku oraz dodatki socjalne, obowiązujące od 1 lutego 1932.

Dla kopalń rewiru centralnego i dla kopalni ks. Pszczyńskiego obniżyła zarobki o 6 proc. Natomiast zarobki na kopalniach w rewirze rybnickim obniżono o 12 do 15 proc.

Obniżone table płać obowiązywać mają od 1 sierpnia b. r. do 31 lipca 1934 i mogą być na miesiąc przed upływem tego terminu wypowiedziane.

Specjalna komisja rozjemcza uzasadniła swoje orzeczenie, dotyczące tej obniżki zarobków:

- 1) koniecznością utrzymania eksportu co najmniej w dotychczasowej ilości, gdyż od tego zależy zatrudnienie górników,
- 2) koniecznością zapobieżenia chaosu

wi obniżki płać w formie umów indywidualnych.

3) ukrojeniem samowolnego obniżenia płać robotniczych przez t. zw. przegrupowanie.

Komisja wyszła z założenia, że ofiarą poniesioną przez górników w postaci obecnej znacznej obniżki płać winna pociągnąć za sobą kroki ze strony właścicieli kopalni w kierunku dalszego obniżenia kosztów administracyjnych, uzyskania poważniejszych ulg od swych wierzycieli przez obniżenie odsetek oraz częściowego wstrzymania przejściowego uiszczania rat amortyzacyjnych tychże długów.

Rozpiętość obniżek dla kopalni w rewirze rybnickim poddyktowana jest specyficznymi warunkami tych kopalni, a to celem zapobieżenia dalszym redukcjom i unieruchomieniom warsztatów pracy.

O ile powyższy cel nie zostałby osiągnięty, to różniczkowanie powinno być zniesione. Przewodniczący komisji nadzwyczajnej inż. Seroka zapewnił, że orzeczenie to zapadło po gruntownym zbadaniu wszelkiego materiału, będącego w posiadaniu komisji.

Katowice. — Zarząd główny Z.Z.Z. uchwalił we czwartek odrzucić orzeczenie nadzwyczajnej komisji arbitrażowej, obniżającej od 6 do 15 proc. zarobki górników.

ZZZ zwołuje na dzień 30 b. m. do Katowic konferencję radców załogowych i mężów zaufania w tej sprawie.

Równocześnie zarząd główny wybrął jako faworka podpisał orzeczenie komisji. Obecnie toczą się rokowania pomiędzy poszczególnymi związkami górników, aby zwołać do Katowic wspólny kongres wszystkich radców załogowych w sprawie obniżki zarobków w przemyśle górniczym.

ZZZ weźmie udział w tym Kongresie pod warunkiem, że nie będą w nim uczestniczyć niemieckie zawodowe związki górnicze z powodu ich orientacji hitlerowskiej. Zespół Pracy zwołał na dzień 28 b. m. posiedzenie, aby rozpatrzyć ostatnie orzeczenie nadzwyczajnej komisji arbitrażowej, obniżającej od 6 do 15 proc. zarobki górnicze.

Jak już wspomnieliśmy wszystkie związki górnicze orzeczenie to odrzucają.

KOPALNIA „DONNERSMARK” ZAMKNIĘTA NA ROK.

Katowice. — Kopalnia „Donnersmark” w Chwałowicach, w pow. rybnickim, została we czwartek zamknięta na przeciąg jednego roku.

Z powodu tego straciło pracę około 800 górników. Przy robotach konserwacyjnych na tej kopalni zatrudnionych będzie około 200 robotników.

Natomiast kopalnia „Blücher” w Bogu szowicach w całości będzie utrzymana w ruchu. Na kopalni „Blücher” pracuje około 1500 ludzi.

Druga wizyta Ojca św. w Castel Gandolfo.

Rzym. — Mieszkańcy gór albańskich są szczególnie Castel Gandolfo od kilku dni oczekują następnej wizyty Papieża w letniej rezydencji. Mówi się tu, że Ojciec święty przybędzie nad jezioro albańskie, aby po raz drugi zbadać przeprowadzone roboty i specjalnie zwrócić uwagę na prace malarskie.

Jak donoszą, Ojciec święty przybędzie tu na kilkudniowy wypoczynek w pierwszych dniach sierpnia r. b.

Naczelny inżynier Citta del Vaticano, medjołańczyk Castelli od kilku dni bawi w Castel Gandolfo i razem z inżynierem Bonomelli, kierownikiem robót w letniej rezydencji, wydaje ostatnie dyspozycje przed przyjazdem na wypoczynek Piusa XI nad jezioro albańskie.

Ludność gór albańskich bardzo się cie-

